

Lokaal Plan van Aanpak 2026

VERSTERKINGSOPGAVE GEMEENTE GRONINGEN

Versterking en nieuwbouw
aan de Fivelstraat, Ten Boer

Inhoudsopgave

1. Inleiding: focus op uitvoering en voortgang.....	2
2. Algemene voortgang versterking.....	3
2.1 Opbouw van de totale opgave in de gemeente Groningen	3
2.2 Voortgang totale scope per maand	4
2.3 Versterking per programma.....	4
2.4 Stad Groningen	5
3. Voortgang LPA 2025.....	7
4. Planning voor 2026.....	8
4.1 Centrale uitgangspunten LPA 2026.....	8
4.2 Planning van de uitvoering in 2026	8
4.3 Beheer adressenlijst en mutaties.....	10
4.4 Relatie LPA met Meerjaren Versterkingsplan	10
5. Communicatie.....	11
5.1 Uitgangspunten communicatie	11
5.2 Maatwerk in de communicatie	11
5.3 Samenwerking	11
5.4 Participatie	12
5.5 Aardbevingsconsulent en -coaches.....	12
6. Risico's.....	13
6.1 Capaciteit, planning en bewonerswensen	13
6.2 Kwaliteit van versterkingsadviezen	13
6.3 Gebiedsgericht werken	13
6.4 Integrale aanpak Woltersum.....	14
6.5 Nij Begun: maatregel 28 en 29	14
6.6 Netcongestie.....	14
6.7 Duurzaam Herstel.....	14
7. Voortgang en monitoring.....	16
8. Definities	17

1. Inleiding: focus op uitvoering en voortgang

In dit Lokaal Plan van Aanpak (LPA) 2026 beschrijven we onze doelstellingen en ambities voor de versterkingsopgave in onze gemeente. Het LPA 2026 is onze afspraak met de uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave: Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

De grondslag voor het LPA is wettelijk vastgelegd in artikel 13g van de Tijdelijke wet Groningen die op 1 juli 2023 in werking is getreden.

In 2025 is de versterkingsopgave in de gemeente Groningen in een nieuwe fase gekomen. Waar eerdere jaren vooral de nadruk lag op het beoordelen van woningen, het leveren van versterkingsadviezen en het voorbereiden van de planvorming, is de nadruk nu verschoven naar daadwerkelijke uitvoering. Vrijwel alle adressen in de scope van onze gemeente zijn inmiddels voorzien van een versterkingsadvies en bevinden zich in verschillende fasen van de uitvoering. Daarmee is een belangrijke nieuwe mijlpaal bereikt: de versterking is zichtbaar en tastbaar geworden in dorpen en wijken.

Tegelijkertijd is de complexiteit van de opgave toegenomen. De implementatie van de maatregelen uit Nij Begun, als reactie op het rapport 'Groningers boven Gas', heeft geleid tot een bredere opdracht: naast veiligheid is er nu ook aandacht voor leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en sociaal herstel. Dit vraagt om een integrale aanpak, gebiedsgericht werken en nauwe samenwerking met bewoners en organisaties zoals NCG, IMG, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties.

In 2026 ligt de focus daarmee nog meer op de uitvoering en voortgang van de versterkingsoperatie in onze gemeente, met bijzondere aandacht voor het definitieve uitvoeringsontwerp, de start en de afronding van de versterkingsmaatregelen. Daarbij blijven we voortdurend in gesprek met NCG over de mogelijke risico's zoals netcongestie, capaciteitsdruk bij aannemers en de impact van maatwerk op planning en communicatie.

Als gemeente staan we naast onze inwoners. We sturen op duidelijke communicatie, maatwerkondersteuning en participatie op het juiste moment. Daarnaast monitoren we de voortgang van de uitvoering en denken we mee met NCG bij het zoeken naar oplossingen wanneer zich problemen voordoen.

Proces

Dit Lokaal Plan van Aanpak is opgesteld door de gemeente in afstemming met NCG. Het LPA 2026 is een actualisatie van het Lokaal Plan van Aanpak 2025 dat op 18 december 2024 in de raad is behandeld en vastgesteld. Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) geeft een advies op alle gemeentelijke Lokale Plannen van Aanpak en daarmee ook het LPA 2026 van de gemeente Groningen. NCG toetst het LPA 2026 op de gemaakte afspraken. De gemeenteraad stelt het LPA 2026 vast.

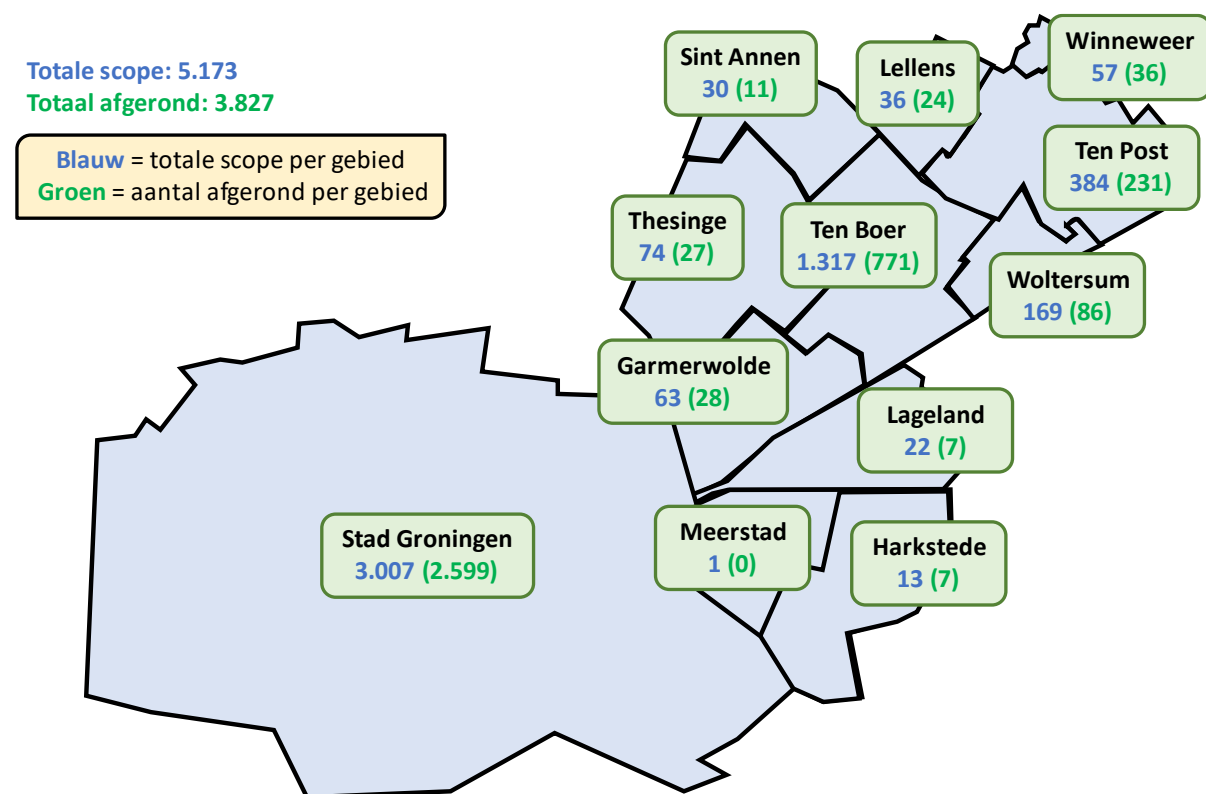
2. Algemene voortgang versterking

Dit hoofdstuk beschrijft de algemene voortgang van de versterkingsopgave in de gemeente Groningen, dat wil zeggen de voortgang op de gehele scope van de versterking (5.173 adressen in totaal).

2.1 Opbouw van de totale opgave in de gemeente Groningen

In de gemeente Groningen zitten op basis van de diverse afspraken en risico inschattingen op dit moment 5.173 adressen in de versterkingsopgave. Daarvan bevinden zich 2.166 in de dorpen en het buitengebied en 3.007 in (het oostelijke deel van) de stad Groningen. De adressen bevinden zich in verschillende fasen van het versterkingsproces. In de figuur hieronder (peildatum 1 oktober 2025) zijn de aantallen per gebied weergegeven en hoeveel daarvan inmiddels al afgerond (op norm) zijn.

Samengevat is in onze gemeente op 1 oktober 2025 75 procent van de adressen (3.827 in totaal) op norm. Daarmee zijn er nog 1.346 adressen te gaan.

2.2 Voortgang totale scope per maand

Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de voortgang van de versterkingsopgave in de gemeente Groningen in 2025. Bij de kolom 'Afgerond' staat tussen haakjes hoeveel adressen daadwerkelijk bouwkundig versterkt zijn.

	Nog niet gestart	Opname	Beoordeling	Planvorming	Uitvoering	Afgerond (bouwkundig versterkt)	
01-01-2025	38	53	74	1.189	369	3.436 (795)	5.159
01-02-2025	33	48	117	1.122	379	3.462 (812)	5.161
01-03-2025	32	46	62	1.148	382	3.491 (815)	5.162
01-04-2025	28	39	47	1.143	387	3.518 (817)	5.162
01-05-2025	29	34	48	1.073	401	3.580 (822)	5.165
01-06-2025	25	35	52	952	396	3.707 (841)	5.167
01-07-2025	23	32	45	945	385	3.738 (872)	5.168
01-08-2025	21	31	36	941	369	3.770 (877)	5.168
01-09-2025	25	31	36	941	368	3.771 (898)	5.172
01-10-2025	16	29	49	965	287	3.827 (909)	5.173

De cijfers uit dit overzicht zijn overgenomen uit het bronbestand van de NCG (versie 1 oktober 2025), die de gemeente elke week ontvangt.

Uit dit overzicht valt af te lezen dat er sinds begin dit jaar zo'n 400 adressen op norm zijn verklaard. Daarmee is ongeveer drie vierde van de totale opgave in onze gemeente afgerond. Ook zijn er dit jaar 14 adressen aan de scope van de versterking toegevoegd, deze zijn vooral via het Loket Opname op Verzoek (LOOV) binnengekomen.

2.3 Versterking per programma

Deze paragraaf beschrijft de versterking per programmatype en fase waarin de adressen zich nu bevinden. In de tabel hieronder is de voortgang weergegeven van de programma's Dorpshuizen, Heft in eigen hand & Eigen initiatief, Scholen en Zorg. Het dorpshuis dat op dit moment nog in uitvoering is, is het dorpshuis in Ten Post. Er zijn nog twee scholen in uitvoering; de Huifkar in Woltersum en de Wieken in Ten Post. Bij het zorgprogramma gaat het nog om de Bloemhof van Woonzorg Nederland in Ten Boer.

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	Totaal
Dorpshuizen					1	6	7
Heft in eigen hand & Eigen initiatief					3	12	15
Scholenprogramma				2		6	8
Zorgprogramma				66		58	124

Het Erfgoed programma bevat monumenten (rijks en gemeentelijk), karakteristieke panden en beeldbepalende panden. De voortgang binnen dit programma ziet er als volgt uit:

Programmatype	Aantal adressen						
Erfgoed							
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	Totaal
Rijksmonumenten		1	1	9	14	9	34
Gemeentelijke monumenten		1	2	7		5	15
Karakteristiek	2	1	5	39	18	51	116
Beeldbepalend		1		17	1	35	54

In het Agro programma zitten alle agrarische bedrijven die vallen onder de totale scope van de versterking. De voortgang binnen dit programma ziet er als volgt uit:

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	Totaal
AGRO	2	2	5	34	5	27	68

Het programma Versterking Bijzondere Situaties (VBS) bevat panden die, om diverse redenen, voorrang hebben boven de reguliere versterking. De voortgang binnen dit programma ziet er als volgt uit:

Programmatype	Aantal adressen						
	<i>Nog te starten</i>	<i>Opname</i>	<i>Beoordelingen</i>	<i>Planvorming</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Afgerond</i>	Totaal
VBS				1	13	6	20

2.4 Stad Groningen

In de stad Groningen zijn ongeveer 2.700 adressen onderdeel van de versterkingsopgave. Daarbovenop zijn ruim 300 adressen in de stad al versterkt voor de start van de versterkingsopgave van NCG (de Duindoornflat). Veel van de 2.700 adressen bevinden zich in de wijk Beijum, maar in de versterkingsopgave zijn ook adressen in andere delen in en rond de stad opgenomen, in o.a. Lewenborg, De Hunze, Van Starkenborgh, Ruischerwaard, Engelbert, Middelbert en de Korrewegwijk.

Inmiddels zijn, op enkele uitzonderingen na, al deze adressen beoordeeld. Ruim 2.150 adressen voldoen aan de veiligheidsnorm. Het totaal aantal adressen dat een vorm van (meestal lichte) versterking nodig heeft is 495. Van deze adressen die niet op norm zijn, is 66% corporatie bezit en 34% particulier bezit. Bij de adressen die niet op norm zijn, gaat het vaak om gestapelde bouw,

vooral in Beijum. Aan de Waard, in de wijk Ruischerwaard, is ook bij een groot aantal adressen versterking nodig: 99 particuliere woningen en 25 corporatiewoningen.

In de tweede helft van 2025 is bij een aantal corporatiewoningen én een aantal particuliere woningen de versterking gestart. Naar verwachting is het grootste deel van de versterking in de stad Groningen in 2026 klaar. Voor een deel loopt de versterking echter uit tot in 2027. Dit is mede afhankelijk van de corporaties, die zelf hun bezit versterken. Dat gebeurt vaak in combinatie met verduurzaming en/of langjarig onderhoud.

3. Voortgang LPA 2025

Het LPA 2025 beschrijft met name de restopgave van adressen die NCG in 2025 van Opname & Normering (O&N) naar Ontwerp & Realisatie (O&R) brengt. O&N is de aanloopfase waarin gebouwen worden opgenomen en beoordeeld. In deze fase worden onder andere de versterkingsadviezen (VA's) opgesteld, op basis waarvan een gebouw wel of niet 'op norm' is (voldoet aan de veiligheidsnorm). Daarna gaat een gebouw naar O&R, wat begint bij mijlpaal 7. In deze mijlpaal wordt de planvorming uitgewerkt, als blijkt dat een gebouw niet op norm is en versterkt moet worden.

De restopgave bestaat uit 205 adressen, waarvan er op het moment van schrijven 123 al naar mijlpaal 7 zijn gebracht. Onderstaand overzicht geeft de voortgang op de 205 adressen weer tot en met peildatum 1 oktober 2025.

Adressen gemeente Groningen voor O&R	Aantal adressen gepland in LPA 2025	Gerealiseerd op 1 oktober 2025
Garmerwolde	36	18
Groningen	99	70
Harkstede	12	6
Lageland	5	3
Lellens	1	0
Sint Annen	7	3
Ten Boer	26	14
Ten Post	4	1
Thesinge	14	7
Woltersum	1	1
Totaal	205	123

De tabel laat zien dat de aantallen van de restopgave al voor meer dan de helft gehaald zijn.

Daarmee ligt de voortgang van het LPA 2025 op schema. De verwachting is dat het merendeel van de overige adressen dit jaar ook naar mijlpaal 7 gebracht kunnen worden. Voor enkele adressen geldt dat zij waarschijnlijk dit jaar wel nog een versterkingsadvies zullen ontvangen, maar pas begin volgend jaar naar mijlpaal 7 gebracht kunnen worden. Hier zitten met name adressen tussen die recent aan de scope van de versterking toegevoegd zijn en dus ook pas recent in het werkproces van NCG terecht zijn gekomen.

4. Planning voor 2026

4.1 Centrale uitgangspunten LPA 2026

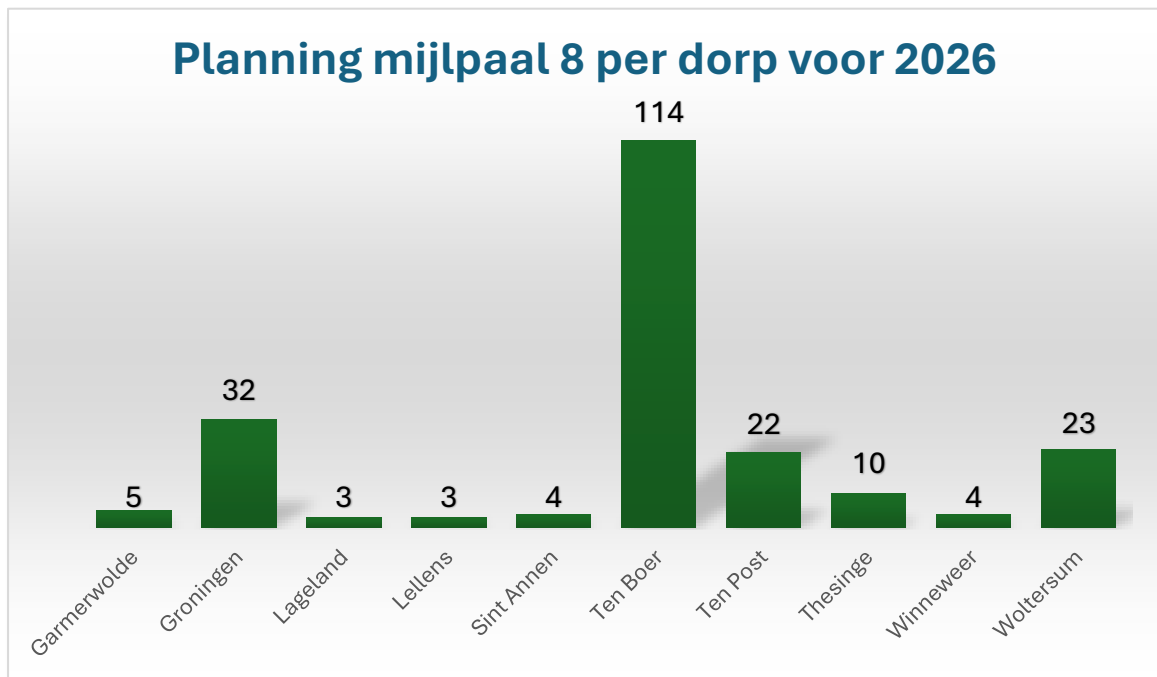
Bij het opstellen van het LPA 2026 hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. De focus in 2026 ligt op de uitvoering en voortgang. We proberen de capaciteit voor uitvoering optimaal te benutten en blijven bij NCG aandringen op voortgang en inzage daarin. Waar een integrale samenwerking kan, maken we dit mogelijk.
2. We werken zoveel mogelijk gebiedsgericht, maar houden daarbij rekening met de fysieke belastbaarheid van een buurt of dorp.
3. We staan naast onze inwoners. Dit betekent bijvoorbeeld:
 - We adviseren onze inwoners over de beschikbaarheid van subsidies, voorzieningen en andere (verduurzamings)kansen, bijvoorbeeld vanuit Nij Begun.
 - We houden in Woltersum, Ten Boer en Ten Post, samen met onder andere NCG en IMG, inlooptsprekken voor bewoners die vastlopen of vragen hebben.
 - Onze aardbevingscoaches en -consulenten ondersteunen bewoners bij onderwerpen als schadeherstel, versterking en verduurzaming.
4. De complexiteit van de versterkingsopgave is toegenomen. Door de implementatie van de maatregelen uit Nij Begun is er naast veiligheid nu ook aandacht voor leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en sociaal herstel. Dit heeft impact op de plannings en dus op de voortgang van de versterking en vraagt om voortdurende afstemming met NCG. Het is inmiddels vaste gewoonte dat de raad halfjaarlijks met NCG in gesprek gaat over de versterkingsvoortgang.

4.2 Planning van de uitvoering in 2026

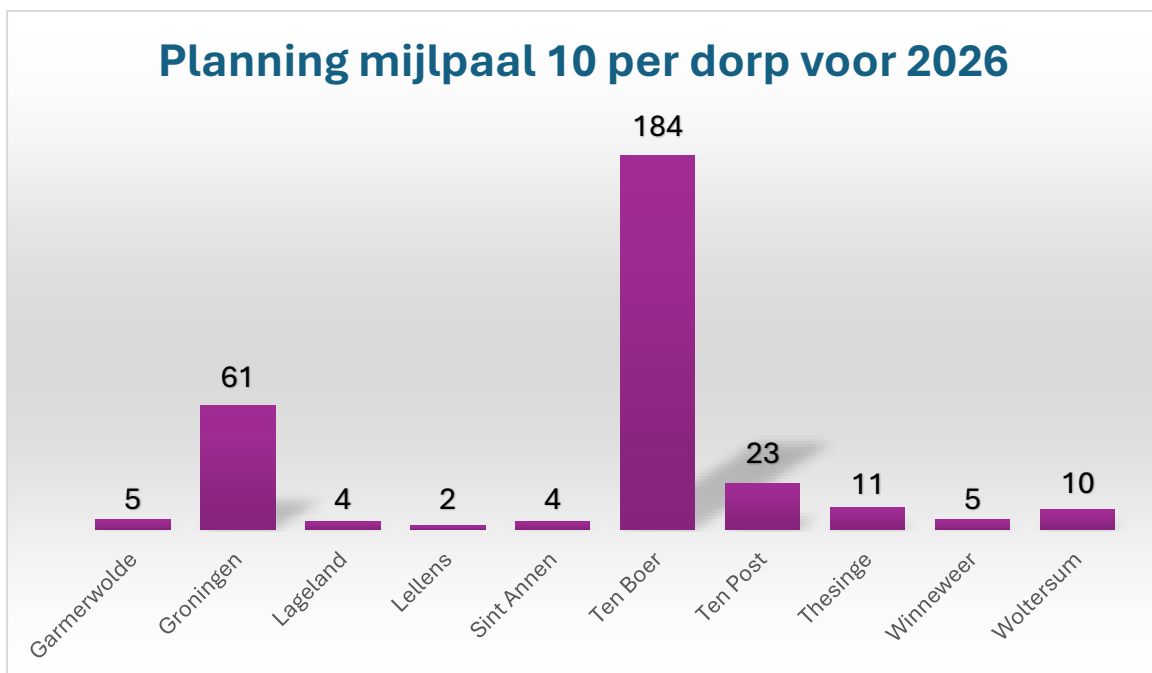
Voor de uitvoering van de versterkingsmaatregelen zijn met name drie mijlpalen (of fasen), die door NCG worden gehanteerd, van belang: mijlpaal 8, 10 en 11. Bij mijlpaal 8 wordt er een definitief ontwerp gemaakt voor het versterken van de woning, op basis van de wensen van de bewoner. Ook moet er veel geregeld worden, zoals het aanvragen van de benodigde vergunningen, het selecteren van de aannemer en het organiseren van tijdelijke huisvesting. Vervolgens wordt er een uitvoeringsplan opgesteld. Mijlpaal 8 wordt geslagen als het uitvoeringsplan gereed is en met de bewoner besproken kan worden. Is de bewoner akkoord met het definitieve ontwerp en het uitvoeringsplan, dan volgt een definitief versterkingsbesluit. Hierin worden ontwerp en uitvoeringsplan vastgelegd, zodat gestart kan worden met de bouwwerkzaamheden.

Mijlpaal 8 vereist veel in de logistiek en de communicatie. Er moet veel met de betreffende bewoner afgestemd worden en er moet ook gecommuniceerd worden met bijvoorbeeld aannemers en de gemeente. Dit kost tijd en brengt ook risico's op vertraging met zich mee. Een bewoner kan bijvoorbeeld zelf besluiten te wachten, omdat hij graag de versterking wil combineren met de verduurzaming of om persoonlijke redenen nog wil wachten met de versterking. Ook kan het aanvragen van vergunningen langer duren dan gepland of kan een aannemer de versterking nog niet in zijn planning passen. De planning voor deze mijlpaal is dus kwetsbaar. Doorlooptijden kunnen soms in korte tijd behoorlijk veranderen. Onderstaand overzicht geeft de meest recente planning per dorp weer voor mijlpaal 8 in 2026.

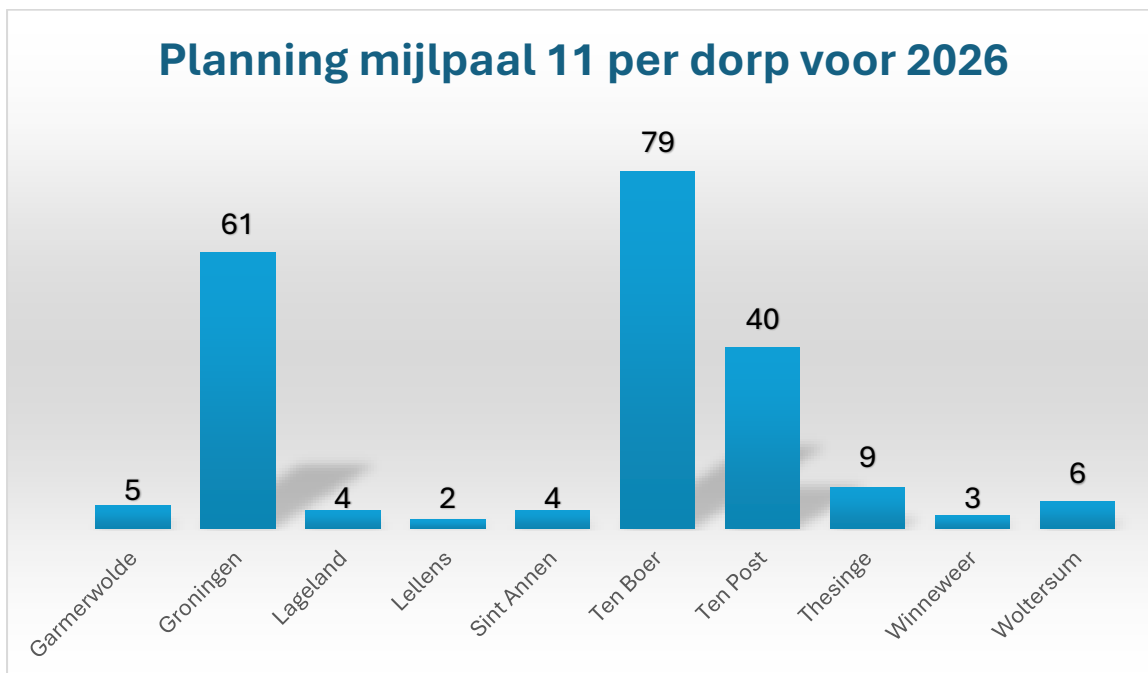

Disclaimer: NCG heeft voor 2026 de ambitie om minimaal 220 adressen naar mijlpaal 8 te brengen. Dit is volgens NCG echter niet meer dan een momentopname, aantallen kunnen veranderen door eerder genoemde factoren die effect hebben op de planning.

Na mijlpaal 8 kunnen de voorbereidingen beginnen voor het daadwerkelijk versterken van het pand of de woning. Dit gebeurt in mijlpaal 10, waar de uitvoering van de werkzaamheden starten, en mijlpaal 11, waar de werkzaamheden worden afgerond.

Disclaimer: NCG heeft voor 2026 de ambitie om minimaal 309 adressen naar mijlpaal 10 te brengen. Dit is volgens NCG echter niet meer dan een momentopname, aantallen kunnen veranderen door eerder genoemde factoren die effect hebben op de planning.

Disclaimer: NCG heeft voor 2026 de ambitie om minimaal 213 adressen naar mijlpaal 11 te brengen. Dit is volgens NCG echter niet meer dan een momentopname, aantallen kunnen veranderen door eerder genoemde factoren die effect hebben op de planning.

4.3 Beheer adressenlijst en mutaties

NCG beheert de adressenlijst en rapporteert hiermee over de voortgang van de versterking. De gemeente ontvangt wekelijks van NCG een bronbestand met daarin de adressenlijst en bijbehorende gegevens. Op basis van deze gegevens maakt de gemeente elke maand een voortgangsrapportage. Deze rapportages worden besproken in de kernteams van Woltersum, Ten Post, Ten Boer, de dorpen in het buitengebied en het projectteam Groningen Oost. In de kernteams zijn zowel NCG als gemeente vertegenwoordigd.

De voortgangsrapportage van de gemeente wordt ook gedeeld met de Lokale Stuurgroep, waarin bestuurders en directie van gemeente, NCG, IMG en woningcorporaties vertegenwoordigd zijn. Op deze manier blijft de stuurgroep op de hoogte van de voortgang van de versterking. Verder kan de stuurgroep mutaties van binnenkomende adressen toevoegen aan de scope, zoals een Acut Onveilige Situatie of als gevolg van een Opname op Verzoek (LOOV). Deze gebouwen worden dan ook opgenomen in de versterkingsopgave.

4.4 Relatie LPA met Meerjaren Versterkingsplan

Om voor het gehele versterkingsprogramma voor alle gemeenten zicht te krijgen op de uitvoering zijn de Lokale Plannen van Aanpak sinds 2021 gekoppeld aan een Meerjaren Versterkingsplan (MJVP) dat door NCG wordt beheerd. Het MJVP heeft als doel om op de schaal van het hele aardbevingsgebied, op basis van lokale programma's van aanpak van de vijf aardbevingsgemeenten, sturing te geven aan de uitvoering en de planning van de versterkingsoperatie.

5. Communicatie

5.1 Uitgangspunten communicatie

Communicatie is één van de belangrijkste pijlers onder het ingewikkelde aardbevingsdossier en is daarom een onderwerp dat in ontwikkeling is en blijft. De gemeente wil graag proactief en laagdrempelig met bewoners communiceren en zorgen dat zij goed vindbaar en bereikbaar is. Dat wordt al op verschillende manieren gedaan. Er worden bijvoorbeeld bewonersavonden georganiseerd, wekelijks spreekuur gehouden (samen met onder andere NCG en IMG) in Ten Post, Woltersum en Ten Boer, bewoners met vragen uitgenodigd op de vestiging in Ten Boer, fysieke en digitale nieuwsbrieven verstuurd en wordt er veel informatie aangeboden op de website van Versterken & Vernieuwen.

In de communicatie worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- **Transparantie:** Bieden van openheid (op proces en inhoud).
- **Duidelijkheid:** Gemotiveerde en onderbouwde beslissingen.
- **Begrip:** Aansluiten bij de behoefte (bewoner centraal).
- **Vertrouwen:** Verwachtingen managen en doen wat je belooft.
- **Betrokkenheid:** Een persoonlijke benadering.

5.2 Maatwerk in de communicatie

Door de eerdergenoemde omslag van voorbereiding naar uitvoering in de versterking en de gebiedsgerichte aanpak, ontstaat er behoefte aan nog meer maatwerk in de communicatie. Communicatie die enerzijds is gericht op de persoonlijke situatie van een bewoner (wat gebeurt er met mij en mijn huis) en anderzijds op groepen bewoners (wat gebeurt er in mijn buurt en met mijn straat). Per project wordt een communicatieparagraaf opgesteld waarin dit maatwerk tot uiting komt. Daarin wordt ook aangegeven hoe de samenwerking met andere partijen wordt vormgegeven en welke middelen worden ingezet.

5.3 Samenwerking

Naast de eigen communicatie wordt er nauw samen gewerkt met andere instanties, zoals NCG en IMG, bijvoorbeeld door samen aanwezig te zijn op de inlooppunten en de communicatie met elkaar af te stemmen. Het onderscheid tussen NCG, IMG en de gemeente en de verschillende verantwoordelijkheden is voor bewoners niet altijd duidelijk, waardoor het voor bewoners prettig is als de partijen samen bij de inlooppunten zitten en op bewonersavonden aanwezig zijn, zodat zij één punt hebben waar ze alle hulpvragen kunnen stellen. Ook met Nij Begun is er intensieve samenwerking en afstemming waar het gaat over de isolatie- en ventilatieaanpak (maatregel 29).

5.4 Participatie

Er komt steeds meer focus op bewonersparticipatie. Traditionele gemeente verantwoordelijkheden zoals de openbare ruimte en leefbaarheid volgen veelal op de versterking. Doordat steeds meer versterkingsprojecten richting uitvoering gaan, komt de gemeente steeds meer aan zet. Daarbij geeft een deel van de bewoners aan pas ruimte te hebben om over hun omgeving te praten, wanneer ze duidelijkheid hebben over de eigen woning. Daar wordt bij participatietrajecten over de openbare ruimte en leefbaarheid waar mogelijk rekening mee gehouden. Met het Toekomstprogramma voor gebied Ten Boer worden inwoners betrokken bij hun visie op de toekomst van hun huis, straat, wijk en dorp. Dit gebeurt zowel fysiek (bijv. met bewonersbijeenkomsten) als digitaal (bijv. met Stem van Ten Boer).

5.5 Aardbevingsconsulent en -coaches

In 2024 is er binnen het team Versterken & Vernieuwen een eerste aardbevingsconsulent aangesteld. In 2025 is dit uitgebreid met een tweede consulent. Deze personen kunnen bewoners ondersteunen in hun processen rondom schadeherstel, versterking en verduurzaming. Dit is met name een procesmatige, bemiddelende, bouwkundige en juridische ondersteuning en onderscheidt zich daarmee van de sociaal-emotionele ondersteuning die de aardbevingscoaches van het WIJ-team bieden. Bewoners kunnen de aardbevingsconsulent en -coaches zelf benaderen, maar het team Versterken & Vernieuwen biedt de mogelijkheid tot dit contact ook proactief aan.

6. Risico's

6.1 Capaciteit, planning en bewonerswensen

Het toenemend aantal woningen dat zich in de uitvoering bevindt, betekent ook een grote verandering in de benodigde capaciteit en organisatie van NCG. Waar voorheen de nadruk lag op ingenieursbureaus die versterkingsadviezen opstelden, is de operatie nu sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van aannemers. Het is bekend dat de bouwsector kampt met een tekort aan vakmensen. Aannemers hebben moeite om voldoende personeel beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de versterkingsmaatregelen, zeker wanneer deze gecombineerd worden met verduurzaming, funderingsherstel of herinrichting van de openbare ruimte. Dit kan leiden tot langere wachttijden en een grotere kans op uitloop van versterkingsprojecten.

Daarnaast vereist de uitvoering van versterking een nauwkeurige planning op diverse onderdelen: het aanvragen van vergunningen, het regelen van tijdelijke huisvesting, het afstemmen met bewoners over hun wensen en het selecteren van geschikte aannemers. Elk van deze stappen is gevoelig voor vertraging. Bijvoorbeeld: het verkrijgen van een omgevingsvergunning kan langer duren dan verwacht, of een bewoner kan besluiten de versterking uit te stellen vanwege persoonlijke omstandigheden of om deze te combineren met verduurzaming.

6.2 Kwaliteit van versterkingsadviezen

In de praktijk komt het regelmatig voor dat woningen die qua bouwjaar, constructie en ligging sterk op elkaar lijken toch een verschillend versterkingsadvies krijgen. Dit kan bijvoorbeeld komen door subtiele verschillen in fundering, verbouwingen in het verleden of afwijkingen in de constructieve staat. Voor bewoners is dit echter vaak niet zichtbaar of begrijpelijk, waardoor het gevoel van willekeur ontstaat.

Daarnaast is er begin dit jaar twijfel ontstaan over de kwaliteit van de versterkingsadviezen, en dan met name voor woningen die op norm zijn verklaard. Bewoners vrezen dat woningen onterecht op norm zijn verklaard. Het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) heeft in een eerste onderzoek geconcludeerd dat er geen sprake is van onterechte op norm verklaringen en is op dit moment bezig met aanvullend onderzoek. De onrust bij bewoners is daarmee nog niet weggenomen. De twijfel kan voor bewoners een reden zijn om bezwaar te maken tegen het versterkingsadvies, waardoor de gehele planning van een woning uit kan lopen.

6.3 Gebiedsgericht werken

Bij het uitvoeren van de versterking is het uitgangspunt om zoveel mogelijk gebiedsgericht te werken. Dat wil zeggen, in één gebied zoveel mogelijk tegelijkertijd op te pakken om de overlast te beperken. Het startgebied Ten Boer-West is daar een goed voorbeeld van, waar bijna 280 adressen versterkt worden. NCG, IMG, gemeente en woningcorporatie Wierden & Borgen treden hier als gezamenlijke partij richting de bewoners op. Een mogelijk risico voor de komende jaren zijn de hoge aantallen adressen waar versterkt gaat worden in de verschillende dorpen en gebieden. Het kan namelijk zo zijn dat er in verschillende straten naast elkaar tegelijkertijd gestart gaat worden met de versterking, en daarbij bijvoorbeeld ook nog in het kader van gebiedsgericht werken de openbare ruimte wordt aangepakt. Een deel van het dorp of gebied dreigt op die manier 'op slot' te gaan; straten worden moeilijk of niet bereikbaar. Met NCG zijn wij constant in gesprek om de planning hier op af te stemmen en dit zoveel mogelijk te voorkomen.

6.4 Integrale aanpak Woltersum

Als uitvloeisel van de bestuurlijke afspraken versterking Groningen van 6 november 2020 is in Woltersum gekozen voor een integrale aanpak van versterkingsmaatregelen, schadeherstel en funderingsproblematiek. Laatstgenoemde is niet te wijten aan de gaswinning, maar het gevolg van inklinking van de bodem. De gemeente heeft hiervoor een subsidieverordening opengesteld met de mogelijkheid om de kosten van een funderingsonderzoek (tot een maximum van 10.000 euro) en herstel van de fundering (tot een maximum van 150.000 euro) vergoed te krijgen en te integreren in de 'totaalaanpak' van de woning. De subsidieverordening loopt binnenkort af, maar wordt verlengd omdat nog niet alle bewoners hier gebruik van hebben kunnen maken. Bij nagenoeg alle adressen in Woltersum is sprake van individueel maatwerk (de woningen verschillen constructief nogal van elkaar). Dat vergroot de kans op vertraging in planning en uitvoering.

6.5 Nij Begun: maatregel 28 en 29

In februari 2023 heeft de Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen het rapport Groningers boven Gas gepresenteerd. Als reactie hierop volgde 'Nij Begun', een pakket met 50 maatregelen om herstel en perspectief te bieden aan de bewoners in het gaswinningsgebied. Twee maatregelen uit dit pakket zijn maatregel 28 en 29, die bewoners de mogelijkheid geven hun woning beter te isoleren en te ventileren.

Maatregel 28 wordt per definitie uitgevoerd door NCG, waar isoleren gecombineerd wordt met versterking wanneer een bewoner langer dan vier maanden uit huis moet. Dit betreft maatwerk, met elke bewoner wordt namelijk overlegd welke isolerende maatregelen wel of niet meegenomen worden in hun versterkingstraject. De kosten voor het uitvoeren van de maatregelen worden gefinancierd door NCG.

Maatregel 29 bestaat uit een subsidie om te isoleren en te ventileren en is medio 2025 opengesteld. Eigenaren met een woning in het versterkingsgebied ontvangen een maximaal bedrag van € 40.000, daarbuiten is dit bedrag maximaal € 20.000. NCG biedt bewoners van woningen die nog versterkt moeten worden aan om maatregel 29 mee te nemen. Ook hierbij gaat het dus om maatwerk, waarbij de bewoner zelf bepaalt welke maatregelen wel of niet meegenomen moeten worden. Juist omdat het maatwerk betreft, bestaat er een risico op vertraging in de planning. Van bewoners wordt gevraagd om keuzes te maken, waar zij soms de tijd voor nodig om hebben om over na te denken. Het opstellen van een uitvoeringsplan duurt hierdoor dan soms langer, waardoor de planning voor het versterken van de woning ook opschuift.

6.6 Netcongestie

Netcongestie is filevorming op het elektriciteitsnet. Doordat steeds meer bedrijven en huishoudens op het elektriciteitsnet aangesloten moeten worden ontstaan wachtrijen. Dit geldt niet alleen voor ondernemingen, maar ook voor woningen en nieuwbouwprojecten. Dit is een landelijk probleem dat ook regionaal voor problemen kan zorgen.

6.7 Duurzaam Herstel

Duurzaam Herstel is een pilot van het IMG, met als doel het verkleinen van de kans op terugkerende schade. Bij woningen die er voor in aanmerking komen, neemt IMG contact op met de eigenaar en maakt met hen vervolgens een plan om de constructie van de woning te herstellen of te versterken. Duurzaam Herstel kan ook gecombineerd worden met versterking, wat kansen kan bieden om bijvoorbeeld ook de fundering aan te pakken wanneer de woning versterkt wordt. Een bewonersbegeleider vanuit NCG informeert een eigenaar over de mogelijkheden om dit te combineren.

Recent zijn er echter signalen dat er vertraging ontstaat bij de combinatie Duurzaam Herstel en versterking. Dit speelt inmiddels al bij enkele tientallen adressen in de kleinere dorpen en in Woltersum. De vertraging is in de meeste gevallen in ieder geval een jaar. Dit heeft vooral te maken met de tijd die nodig is om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor Duurzaam Herstel op een adres. Ook kan het zo zijn dat na dit onderzoek IMG alsnog besluit om Duurzaam Herstel niet uit te voeren op het betreffende adres, waarna er opnieuw een uitvoeringsplan opgesteld moet worden voor de versterking van de woning. Met NCG en IMG worden gesprekken gevoerd om dit proces beter te stroomlijnen en eigenaren die voor Duurzaam Herstel kiezen in ieder geval goed te informeren over de mogelijke vertraging wanneer zij een Duurzaam Herstel traject starten.

7. Voortgang en monitoring

De voortgang en monitoring van het LPA 2026 is op de volgende manier geborgd:

- Raad en college hebben halfjaarlijks overleg met NCG over de voortgang van het LPA.
- De voortgang van het LPA 2026 wordt ook bewaakt in de Lokale Stuurgroep Versterken en Vernieuwen (LSG V&V). Hierin hebben gemeente, NCG, IMG, Woonzorg Nederland en woningcorporatie Wierden & Borgen zitting. Daarnaast wordt de voortgang bewaakt door de kernteams van Woltersum, Ten Post en Ten Boer, de dorpen in het buitengebied en het projectteam Groningen Oost. Hierin zijn zowel NCG als gemeente vertegenwoordigd. Voorbereiding van de Lokale Stuurgroep V&V vindt plaats in deze kernteams. Er is minimaal maandelijks overleg.
- In de Lokale Stuurgroep kunnen tussentijds adressen worden toegevoegd aan de werkvoorraad. Het gaat dan met name om adressen die met voorrang moeten worden opgepakt vanwege complexiteit en/of sociale problematiek. NCG zorgt dan voor zo spoedig mogelijke uitvoering.
- Wijzigingen in de adressenlijst kunnen alleen via accordering van de Lokale Stuurgroep. Hiermee wordt het toevoegen of verwijderen van adressen op de lijst verklaard.
- De gemeente maakt zelf maandelijks, op basis van geleverde data van NCG, een voortgangsrapportage. Deze wordt in de kernteams besproken, om zo tijdig bijzondere situaties en dreigende vertraging te signaleren. Deze rapportage wordt ook gebruikt om de Lokale Stuurgroep te informeren over de voortgang van de versterking.
- Tussentijds optredende knelpunten en/of vertragingen worden altijd zo spoedig mogelijk gemeld.
- NCG heeft een digitaal dashboard met informatie over de planningen en de voortgang van de versterkingsoperatie. De gemeenten hebben ook toegang tot dit dashboard.

8. Definities

- **Heft in Eigen Hand/Eigen Initiatief:** Programma's van NCG waarbij eigenaren zelf regie hebben over de versterking van hun woning. De programma's gaan door op basis van gewekte verwachtingen.
- **IMG:** Instituut Mijnbouwschade Groningen, onafhankelijk bestuursorgaan om alle schade veroorzaakt door bevingen, bodemdaling- en stijging af te handelen.
- **Kernteam:** Overleg waarin gemeente en NCG vertegenwoordigd zijn. Hier wordt de voortgang van de uitvoering op projectniveau besproken.
- **LOOV:** Loket Opname op Verzoek.
- **LSG:** Lokale Stuurgroep. Een ambtelijk overleg met daarin vertegenwoordigers van gemeente, NCG, IMG en woningcorporaties.
- **MJVP:** Meerjaren-Versterkingsplan.
- **NCG:** Nationaal Coördinator Groningen, uitvoeringsorganisatie voor versterking.
- **Nij Begun:** de reactie van het kabinet op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie met daarin vijftig maatregelen om de schadeafhandeling en de versterking te bespoedigen en perspectief te geven aan de inwoners van de provincie Groningen.
- **Normbesluit (op norm):** Het besluit waarin staat of een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm (10^{-5}), omvat de soort maatregelen die nodig zijn om het gebouw 'op norm' te krijgen en een indicatie van de kosten. Na het nemen van het normbesluit start de planvormingsfase. NCG neemt het normbesluit namens de minister van BZK.
- **O&N:** De afdeling Opname & Normering van NCG. Deze afdeling houdt zich bezig met de opname en beoordeling van gebouwen.
- **O&R:** De afdeling Ontwerp & Realisatie van NCG. Deze afdeling houdt zich bezig met de planvorming en uitvoering van de versterking van gebouwen.
- **THV:** Tijdelijke huisvesting. Een woning waar bewoners naar toe verhuizen voor als zij tijdens de versterking of nieuwbouw van hun huis niet thuis kunnen wonen.
- **VBS:** Versterking Bijzondere Situaties. Het programma Versterking Bijzondere Situaties (VBS) bevat panden die, om diverse redenen, voorrang hebben boven de reguliere versterking.
- **Veiligheidsnorm:** In 2015 heeft de Commissie Meijdam geadviseerd om in Groningen de veiligheidsnorm 10^{-5} te hanteren. Dat betekent dat de kans dat een individu overlijdt als gevolg van aardbevingen kleiner moet zijn dan eens per 100.000 jaar. Deze veiligheidsnorm is het uitgangspunt in de NPR. Als na doorrekening van een gebouw blijkt dat de kans op overlijden groter is dan eens per 100.000 jaar, zijn versterkingsmaatregelen noodzakelijk.
- **VA:** Versterkingsadvies. In een versterkingsadvies staan de maatregelen die nodig zijn om een gebouw te laten voldoen aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen.
- **Versterkingsbesluit:** Het besluit waarin de maatregelen zijn uitgewerkt om het gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen, waarbij rekening is gehouden met voorkeuren van de eigenaren en bewoners. Na het nemen van het versterkingsbesluit start (de voorbereiding van) de uitvoering.